Länsstyrelsen Norrbotten

Datum
2025-02-12

Diarienummer
15559-2024

Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till:
fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Länsstyrelsen Norrbottens remissvar gällande Promemorian Myndigheten för civilt försvar – Ett nytt namn för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och vissa organisatoriska förändringar

Er beteckning: Fö2024/01767

Länsstyrelsen i Norrbotten överlämnar härmed nedanstående synpunkter gällande Promemorian Myndigheten för civilt försvar – Ett nytt namn för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och vissa organisatoriska förändringar.

Sammanfattning:

Länsstyrelsen i Norrbotten är tveksam till förslaget om att byta namn till Myndigheten för civilt försvar, utifrån beaktande av vissa negativa konsekvenser som ett namnbyte kan medföra.

Länsstyrelsen föreslår att för ett eventuellt namnbyte beakta möjligheten att istället för ”civilt försvar” använda sig av begreppet ”civil beredskap”, d v s att det nya namnet för myndigheten blir Myndigheten för Civil Beredskap.

Länsstyrelsen Norrbotten ser behov av att beakta och se över förslaget om egen verksamhetsdel gällande skydd mot olyckor och åtgärder inom befolkningsskyddet utifrån risker för att det utifrån förslaget bland annat kan minska effektiviteten och samordningen mellan berörda verksamheter.

Länsstyrelsen Norrbotten tillstyrker övriga förslag i promemorian.

Motivering till remissvar:

1. Nytt namn för nuvarande Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap- Myndigheten för civilt försvar

Länsstyrelsen i Norrbotten ställer oss tveksam till att byta namn till Myndigheten för civilt försvar.

Det givna förslaget på namnbyte kan signalera att frågor och utvecklingsarbete kopplat till krisberedskap inte prioriteras i det svenska beredskapssystemet utan att det istället inkorporeras i arbetet gällande civilt försvar och att risken för behov av ett stärkt civilt försvar (d v s civila samhällets hantering av ett krigstillstånd) skulle vara högre än risken för en icke-antagonistisk händelse, såsom till exempel översvämning, skogsbrand eller pandemi.

Länsstyrelsen Norrbotten anser att ”Myndigheten för Civil beredskap” skulle ge en bättre bild av myndighetens övergripande uppdrag och ansvarsområden. Begreppet civil beredskap är skapat av myndigheten själv och har under den senaste tiden även anammats av flera andra beredskapsaktörer. Begreppet civil beredskap ger också en bra förståelse av vad det handlar om. Om man väljer att ha namnet Myndigheten för civilt försvar försvinner de andra viktiga verksamhetsområdena som MSB har.

2. En egen verksamhetsdel inom MSB för skydd mot olyckor och åtgärder inom befolkningsskyddet

Länsstyrelsen Norrbotten stödjer inte förslaget om egen verksamhetsdel gällande skydd mot olyckor och åtgärder inom befolkningsskyddet. Detta med främsta anledningen att den nya verksamhetsdelen inte omfattar all operativ verksamhet inom nuvarande myndighet. Det kan också medföra en otydlighet kopplat till uppdrag för åtgärder inom befolkningsskyddet, då det tydligt är inom ramen för civilt försvar, med kriget som dimensionerande planeringsfaktor.

Enligt nedanstående motivering finns tydliga risker för att föreslagen åtgärd kan få negativ effekt på det svenska beredskapssystemet. En organisationsändring som ämnar hålla samman verksamheterna skulle istället generera en gynnsam effekt.

Synergier och resurseffektivitet: En stor del av de internationella resurserna används även nationellt. Den erfarenhet som byggs upp i

den internationella riskerar att tappas för nationell beredskap om det inte är inom samma verksamhetsdel. T ex nationella resurser för civilskyddsmekanismen används även inom EU. Genom att hålla dessa verksamheter samman kan man dra nytta av synergier mellan internationella insatser och nationella skydd mot olyckor. Resurser, kunskap och erfarenheter kan delas och användas mer effektivt, vilket leder till bättre resultat och kostnadseffektivitet.

Kompetens och erfarenhetsutbyte: Internationella insatser ger värdefulla erfarenheter och kompetenser som kan tillämpas på nationella insatser och vice versa. Att skilja på dessa verksamheter kan minska möjligheterna till erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling, vilket kan påverka kvaliteten på insatserna negativt.

Flexibilitet och anpassningsförmåga: En integrerad verksamhet möjliggör större flexibilitet och anpassningsförmåga vid hantering av olika typer av kriser och olyckor. Genom att ha en enhetlig struktur kan man snabbare och mer effektivt mobilisera resurser och personal där de behövs mest.

Stärkt samarbete och samordning: Att hålla verksamheterna samman kan stärka samarbetet och samordningen mellan olika aktörer, både nationellt och internationellt. Detta kan leda till bättre planering, genomförande och uppföljning av insatser, vilket i sin tur förbättrar säkerheten och skyddet för samhället.

Ökad beredskap och kapacitet: En enhetlig verksamhet kan bidra till att upprätthålla en hög beredskap och kapacitet att hantera både nationella och internationella kriser och olyckor. Detta är särskilt viktigt i en tid då globala utmaningar som klimatförändringar och konflikter kräver snabba och effektiva insatser.

Synergier mellan nationella och internationella insatser: Den internationella insatsverksamheten har nära kopplingar till både civilt försvar och skydd mot olyckor och befolkningsskydd. De nationella och internationella insatsverksamheterna stödjer ofta varandra, vilket innebär att en separation kan minska effektiviteten och samordningen mellan dessa verksamheter.

3. Förslag om att inrätta funktion istället för en ny beredskapssektor för planering, ledningsförmåga och samordning (sid 34)

Länsstyrelsen stödjer förslaget om att inte inrätta en ny beredskapssektor för planering, ledningsförmåga och samordning.

Det föreslås istället att *"ansvaret i stället bör utformas som en funktion"*. Innebörden av en sådan funktion framgår dock inte tydligt i författningsförslaget utan det anges att frågan om utformning av en sådan funktion bör beredas inom Regeringskansliet.

Givet att det finns ett tydligt behov av att stärka förmågan till samordnad planering och ledning inom det civila försvaret föreslår Länsstyrelsen istället att tilldela nuvarande myndighet för samhällsskydd och beredskap ett uppdrag om att kontinuerligt bevaka och verka för utvecklingen av denna förmåga. Detta kan till exempel följas upp genom kontinuerlig förmågebedömning eller annan lagstadgad rapportering för beredskapsmyndigheter till (nuvarande) MSB.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Landshövding Lotta Finstorp med biträdande enhetschef för samhällsskydd, Karin Lindgren som föredragande, i samråd med enhetschef samhällsskydd Anders Öhlund, samt totalförsvarshandläggare Norra Civilområdeskansliet, Ronnie Lindberg.